Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ● ШОАТТА, 28 январь, 1978 шу. ● № 12 (5835). ● Мах 2 кеп.

ПАРТКОМИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬИ

ДIаДахаЧа шера Октябрьски Революце орден лелеча «Красный молот» завода коллективе дехий, бригадий, смений доллошна вай мехка шерра дьаржа хинна патриотически боламаш хьаллаьцн да Іеш шоаш а дIайолайир цуа тIехьаГIа ерригача республика кхаьхьа-гамхоца тIаийца йола найдаре инициативаш.

Сайахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 ву дизарг сийна Нохч-ГIалгIайчен кхаьхьа-гамхой яхь йоаржаяра тIаьхьехан Ленина орден лелеча «ГрозненфТ» объединенена цхьаьна кхайкарш дьар а шер коллектив яр. СССР керда Конституци тIаийцачуьн Октябрь юбилей белгалъеккхачуьн тIехьаГIа а шоай хьинар лаьГIадилитазнар заводчаниина. Шоай дулахьчIех дола гIулвях сийна тIаийца лелайир «Юбилейн цIех дола гIулвях сийна тIаийца лелайир «Юбилейн цу тоаламе чаккхаьккхI» яха деиз. Цу юкъа механическ цехерча коммунисташа, токараша Гудилов Павела, Жижкин Виктора, Кузьмин Виктора, шоай хоаччаминка а хьежа, витилетка ди шера кхоачашъергьа, аьлна дош делир. Завода партийн комитето, хьеш ца беш из болаш мога а ба, цехий коллективай юкъарча собранешка из дош дувцилгга тIаДилалар. Иштта, дIаДолленнеча собранешка тучабьалар пхе шера заданеш кхьметтеа кхаь шеран ах шерин кхоачашъе даге боля боаллой.

Цу дерригге иах баь варговашца доккха новкъостал цу коллектива политически кхаьхьагамен хьинар лаккхача боараме доаттаде, паччхьалкхен заданеш ханая хьаллха кхоачашъе, къаьхьегама оесарле дикка лаккхъ. Цу тайнара творчески къаьхьегара хьаллаш боаллонта хьалдаг даим йоаккх ей а завода партийн комитет. Яхь корта болаш вIаштIехьаьккха ерригача подразделенешка лелайтар дуьхьа уггаза хоаллам бола организаторски боаг баь, иа гIиш, хин-кхиналъе цуо нтигаш ю, кагIалгIаьнарн хьаллахьаттарашн санна тIехьашца участкашнарн, лелдарло ерш дIаБоаьвийтIарга IаДалашу, иах морально а материально а хестабара системах кхетамца пайда яйбу. Цу балха доагIаш дола дикка лелайтар а завода пропагандисташ, агитаторашн, политинформаторашн, шоа яьаьа шерра дуьнн ценгазетаника; «Машиностроитель» яха аьуккха тIиржйн газета тIа, кхетама балха кхьйола формашн методашн биьцьийтIаш.

КПСС XXV съезда, КПСС ЦК декабрьски (1977 ш.) Пленума, «1978 шера цIан хоаччаш а тIехьхоачаш а яра социалистически яхь йоаржаяран производства эффективности балха дикалн лаккхъ» тIехьа доаттаде КПСС ЦК, СССР Министрийн Совета, вЦСПС, вЛКСМ ЦК партийн, советски, боахама, профсоюзин, комсомольски организацешка, Советски Союза кхаьхьегамхошка доДча (Письмо дIаДехаран лаккхе а лувцаш, социалистически яхь вIашдехаран лаккхе а лувцаш, социалистически яхь вIашдехаран лаккхе а лувцаш, социалистически яхь вIашд

Уж шера доккхий латтаран тІаийнад Грозненскі ремонтно-механическе заводан коллективо. Уж-толамца кхоачашдара яхьа ыаьнчча дукхаллера бригадица дІе гІоздоаца толамаш доаш. Царех цаІ я Гомалкон Федор Семенович кертс латта слесарий-сборщикий бригада. Хіара сменагІа норматаш юкъера лаьпхіма 125 — 130 процент кхочушъю цо. Уьш бригаде шоай новкъостаната хьоккам телаш къахьегаш ва слесарь-сборщик Рыбин Михаил Степанович, электросварщик Макин Михаил Петрович.

СУРТА ТІА: (ЗаьрдехІара аьттехьа) слесарь-сборщик М. Рыбин, электросварщик М. Макин, бригадир Ф. Гомалков.

И. ПЛИЕВА сурт.

ДОККХИЙ МУЛАШ ДАХАРГА

1978 шерарча социалистически яхьа хьакъехьара КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмо хьаьйбаш лелаелларша чІоагІа уйла тІаяхийта дувташ собрани хилар «Путь к коммунизму» яхьча шолкоской колхоза шуйт-товарна ферма коллективе. Колхоза берригача хьахьегашхоша я саина, хьайбаш лелаелларша дег тІара кхоьвІалдир из документ, хьаьлаьцир пятилетка кхоьвІаГІа шерах хьинарча къахьегаша шу де аьнна парте баьь тІахьехам.

Дукхаьча хьайбаш лелаелларша кьамаьлаш дир собранс, цар дег тІара кхоьвІалдир Письмо, 1978 шерара шоай планашн декхараш дувташ дагайбайлар уж. Ѳ

Ферме дикагІа йолча доркас, Анна Ивановна Проннаж, собране ше кьамаьл деш, аьлар:

— Парте тІахьехам ву вайга — уьш шера болх дикагІа бе, соахка дьхьача толамеш тІехдоьла. Болх дикагІа бар — Дьахенна шура дукхагІа а дикагІа а ялар да вайна. Аз доп ду уьш шера хіара Іаттагара 3900 килограмм шура яхкхий, планаз соВГІа паччахьалкхеннга 2343 центнер шура схкай. Из толам фермерча хьайбаш лелаелларша ювкъе шера йьржачча социалистически яхьах хьахиннар да.

Хіанз дика Іаьнгара доахшиг лаьтт доахшиг. Хіара дешен бийсаннен 4,5—5 тонн шура йоаккх фермее. Соахка йинарг; яьккхачу дукхагІа я из. Шу доладенна йоаьхе дена пятилетка кхоьвІалдир шера планн тІехьхоачашъ дузьа йоленнена социалистически яхьа юкъебахар фермера берриге хьайбаш лелаелларш.

Болх дикагІа бе, пятилетка кхоьвІалдир шера заланеш цІнал хьаьхьа кхоачашъе аьнна парте баьчча тІаьхьехама хіара Іаттагара 3000 килограмм шура ях яккхарца, из йоьхкара шера планн 1 октябрь — СССР Конституце тІаьхьара шу дуза ди хьатІаотташ кхоачашъе локхий социалистически декхараш тІаьнарца жоп дала лаьхІар колхозе хьайбаш лелаелларша.

Цар декхарашта кепатох тахан газето.

Е. ВАСИЛЬЕВА.

ДИКА КЪАХЬЕГ

Дукхха ха йоаьшш арадаьлна КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмо кьоьвІал а дешг Грозненски электромеханическе заводе коллективе дехкарийн тІаийнар: «производствен эффективности балха дикаи лаьхьара, продукци духха яьаргІоьлаш, чІоагІен хІийтІра дуьхьа шоай низ хьинарн ца хьоаеш кьахьега, къахьегамен производственнин дисциплина лаьхьара, бедар материалаш, доагор, электроэнерги кхоьра тІехьа ' кьовсам доаттабе».

Иштта завода коллективо ЗьаллоаІ «Пятилетка 3 шера планн кердА СССР Конституци тІаийна шу дузаш кхоьчашъе» яха москвийн болам а. Кердача шера декхарашн ЗьаьхІаш аттар отт. ДІадаха шу мишта чаьхьаьккхад-хьоГ заводчашца аьне. ЭгГара хьалаГ ювнарГ-ий тай дар арахецаГа продукци дикал. Ма-ларра аьлча пуьнах доккхал де доагІа. Заводе продукци СССР-е метеГ кьаьна доаьзал арахьарга мехкашца а ДІаьхьуьнГ цьаьбакъда 1977 шера цьаьккха реклама енаяш заводе. Цо ДІаьхьоьт продукце дика хилар. Хіанз завода коллективе кхоачашъ доаттабеш я цкъа ДІаеача, юха ца ебташ ДІайохьийта продукци арахецаГа тІехьа, из завода кертТера нехьшка долиш а да.

Заводе тайп-тайнарг участкаш я «Коммунистически хьаьегама ударник» яха цІи лелаеш. Дика лел заводе социалистически яхьа йозржаьрга тІулаккхан а, 1977 шера социалистически яхье котваьнаьнарг-яха цІи лелаеш ба № 5 болча нехера Кочаров Петр — заливщик; Гаазукаева Зина — маляр; Тормосин Виталий — сварщик; Вагапов Хабибула — слесарий бригадир. Кьаьстта ала дезаш да резчик волча Сатабиевах. Из хіанз къахьегаш я электролесарь Л. Е. Ловчикова а.

Во дан завода коллективо ДІаьлахача шера дьаьхьа хьокъамаш. 1977 шера товарашн арахецаш продукци маьхьал яьккх а реи планаш 101 процент кхоачашъвІай цар, ханага ДІаллача, 28 декабре шера заьлаьн кхочушлар. Цендера - денга лаьклу заводчаний къахьегама овсарле. ДІадаьхьа шера из ДІаьхьаьшш 104 процентага. Коллективо тІаийца хиннна социалистически декхарех цьаьхьа процент соГІа хул из.

Анализ дарГаоьшаш да, завода бехкагІа а заводца доза кхоачамбаоьарашн хилар. Из да материально-технически тІулаькх дар во лелиГа. Заводе хьаьхулаьа аьшк тоьхьл ДІаш, цо тІаийца декхарашн дизза кхоачашлайташ. Иштта хилар соатка а. Планаш соаГІа 100 эзар сома продукци арахецаш социалистически декхараш тІаийнаеш, 65 эзар сома мара арахецаиаьр. Паччахьалхен планн кхъьеГама овсарле лаьхьара планн тІехьхоачашъььяьле а, тІаийца социалистически декхараш кхоачашлудаланзар.

Завода коллективо шоай цьаьна ялаш ханаш ши ди хьалха кхоачашъе лерхІ.

Х. ГАГИЕВА.

ЭНЕРГЕТИКИЙ ДЕКХАРАШ

Москверча хьалха латтача предприятий патриотически инициативе Горячевскі буьрз дегтарий боламе хьал а ялца, шоай торонашка хьежжа социалистически декхараш тІаийнад. Грозненгро» энергетикаша. Потребителаш цахаддаш тешам боллаш болча электрический йоаьхален электроэнергиГІа. Цунах ГІаьлабе, аьлаьл, соаГІа 100 эзар сома продукци дІаяхийта, ду даьхье 7 октябрь тІаьхьоачаш 80 эзар сома, хІаьтта шера энергия потребителашца дІахьачийтара план 30 декабре кхоачашъе, юртбоохаьна проьзоорах 55 эзар сома электрификаци яра технически гІо де.

Х. СУРУДЖАНЦ.

ІаЙ а сацийташ болх

Сунженски района Кирова цІеранІГа колхозо колхозошца кІоарГга терзам тІаьхьийта іелаьлу партеи правителстваи уьх шера кергда котаолаш яхара тІаьхьехаш советски халкъаьа яьздаь Письмо.

Из тІаьхьехам бизза хьал я ловлаш, тІаийца керда декхарашн кхоачашъе болабеннаб колхозоЙ. Шелал латтеа а болх сацийташ бьыьдЗаярийн сомийн бешамаш лелаеча бригада болхлоца. 41 кетар бешамаш цІенъяьй шар.

№ 2 болча мехотряда болх-лоша 150 гектар ка болча ялаГий кхо гІа минеральнн удобренеш тессаГ.

Кхьтарел дикагІа болх бу болхлоца Е Яковлевас, Ю. Евдощенкос, С. Торшоеовас, механизатора А. Разина, заправщица А. Икоевас, кхьбаршна.

А. УРОЖАЕВ.

Меккадьттей гази — Туркменистана рузкъа да, Каракумий лаьттаГІара доаккха «Іарка дошув» вай мехка промышленни районашца дІаухйит. Яьссаленшка тІагетІа лохаш я Іелаьл бедал йоалаш мотт-ташш. Туркменски лаьттан чеиш тохкарашца балха прогрессивни методех — электробурменех пайда эц.

Республике «Іаьржа дошув» кандесиати доаккхьина тІаьлетка чаккІолаш дикка лахьлургда.

Телеаидене Небит - Даги студе дукхха перданаш яьй республика мехкадьттахоцта хетаьь.

СУРТА ТІА: Социалистически Къахьегама Турпал мехкадьтта доаккха оператор Дерьяхулиев Нурхаджи, «Туркменнефтегаз» трестА коррТура геолог ССОР Паччахьалхен преме лауреат Алифан Иван Никитович Туркменнефтьъ объединеца кертера геолог СССР Паччахьалхен преме лауреат Аширмамедов Марс передача йолча хана.

В. ЗЛЕНКО сурт.
ТАСС фотохроника.

КОНСТИТУЦЕ МАІАН ДОАШХАШ

ИРАЗ ДАХЬА ЗІКОН

СОВЕТСКИ ХАЛКЪ—НАЬХА КЕРДА ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНИ ОБЩНОСТЬ

Коммунизм хьалъяра кертера декхараш цхоачашдеІа — материально-технически база хьаелга, социалистически общественни отношеннеш эргяьхьа тоаелІа, керда тайна саг хьалхеевелга къмаьлин народностаиш дІахо дегІадоаладарца, пар воКъмотти эргяьхьхьа тоаврца айхха дувзаденна да.

СССР кердача Конституце тІа белгаздаьккхад, СССР дерриГа къмаьлин народностаьш массе оагІоргьахара дегІадоаладари шовйла вІаьш гаргадиГа Советски паччахьалхен политика кертТера дакъа хилар.

Вай мехка къмаьлин къмий отношенеш вІаьш гаргадиГа хІанзарца этапе дегІаенача социалистически общества хьалашка, советски халкъ наьха керда историческе общность а хиннА дІаяттача хаза кулаш да. «СССР кердача Конституце (КертТера. Закона) проекта а а дерригача халкъо из юкъарца хьаьвІаьнна а дадаьлаьнна» доклад ен ГІ. И. Брежнева, дегІаенача социалистически общества кертТера оагІоьн хьа а ІаьхьхаьІ, общественнахьаьІ, керрига классаш социальни группаш, дерриГа къмаьш а народносташ а тІа-тІа дукхагІа гаргаулаш хилар а вайшиН исторически керда наьха социальни интернациональни общность — советски халкъ хьахийдар аъ.

Из общность дІаьхо чІоагІьари дегІайолаьярг — из дІа хІанзарца этапе коммунизм хьалъяра, къмаьш къмий отношеннеш дегІаькхуьлара проблемаш толаме кьоаставрга вьгаргвола никъ хьабелла дІоаГІа.

Хьалхарца этапо чулоаш Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци ювкъе кертТера кертТера дакъе социализм хьалъяра. Кеча хьалца йола ювкъ. Цу юкъаГІа дІаьлхий эксплуататорски классаш дІадаьккхад халкъашца юкъе социально-классовни къмийн нийсхо ца хилар, хьаьннаьн бе-беча къмаьл а, ювкъе юкъера цьаьтарца бокъонаш йола отношеннеш, хьалъий социалистически къмийн народностийн социально-экономически, политически, идеологически лардаш.

ШоллаГІа этап социализм хьалъяь яларца, дегІаена социалистически обществе хьалъотТарца, кІезиг-кІезига дувлаш коммунизмага довларца ювзаенна я.

Цу юкъаГІа тІа-тІа дукхагІа гаргаулаш социалистически классаш а къмийн народностийн слоьш а, чІоагІьеннай советски халкъ социальни интернациональни цхьоаГІо.

Наьха кердача историческе общность кепара а дай советски халкъ хьаоттадеча, СССР дерриГа къмаьлин народносташ дегІадоаладеча, тІехьаьнсачара социалистически прогрессера довлаГІа вІаьшГІеъьоаккхача гІалмате доккхий хьалъаьнна дьхьад социализм хьалъяра Ленински план хьоачашъеча юкъаГІа.

Социалистически индустриализаце, юрта боахама кооперировани ярс, культурин революце оьалнгара деиз хийнад СССР къмийн народностийн сибат, Советски Союза дерригача халкъашта юкъерча социальни экономически нийсхоьн-ца хьоачадаьл, къамаш тІа-тІа дукхагІа тоадалара „гаргадахарш лард еллай.

Тоьъл лоапача историческе юкъаГІа хьалхагІа тоІадоь дьхьача халкъашца вІаьрмаьнна дІаГІолда гІех тІа баьккхаь. Феодализмагара капитализмага хьоачаш ювсаденнад уж, Коммунистически партеи кертТала, вежаршца дочча советски халкъий новкъостаца толаме хьоачашдаьл цар вахара политически, боахама, культурни довкъошка ихьаьхьа нийсхо ца хилар дІадаьккхарах доза В. И. Ленина васКетаи.

Ленина ъьа а биллаьд, массе оагІорьахьара бахьаь хьа а оттабаьб къамий йистош сяхха экономически, культурно, социально-политически дегІайолаьяра тІаберзабь парте никъ «Партийа гуш хиннад, — аьлна ГІ. И. Брежнева, — хьалха тоІадаь дьхьача къамашца народносташтен дукхагІа дегІаьнхьаьча мехка районий оагІонгахьара а эгГара хьалца эрсий халхьа, цун болхлой классе а оагІонгахьара а доккхех массе оагІорахьарен деча новкъостаца ларда тІа мара из нйкъ арахьаьчий чаккбоаккхазлургбоацилга».

Хьалца тІехьадиса кинначча хьалхьаца лоапача историческе юкъаГІа шоаш тІехьадиса дІадаьккха да Іеш, тІа-тІа доккхагІа дакъа лоаш керда общество хьалъеча, цудуха хьалхагІа ихьаьн оагІорьахьара деш хинна новкъостаГІ хІанз советски халкъашца вІаьш шера деш доза новкъостаГІ а хиннА дІаяттаГІ. Хьалца тІехьадиса хиннача халкъийн народностийн нийсхо ца хилар дІадаьккхача хаьн эрсий болхлой классе, эрсий халкъо шийна болча аьттон духьа доапаш вежаршца дах духьхьал из новкъостаГІ наьха керда историческе общность — советски халкъ хьадара лоарХІамеча факторех цаІ а хиннА дІаяттад.

Новкъ-ГІаьлгІай халкъа ихтре духха да халкъий интернациональни солидарности лоттаГІа ца кььаьта хьахоаьхьа доза масаллаш. Белгалла, дІаяхан кьарен ханаш шаьш нийсйича дог гІоьз да дакъа йиш ец Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци кьоьнаьнчуГІ тІехьаГІа дІадаьхача, кхоаьхьа шера цьаьн хьаьн ланчаьхь Росе йинг лоарХІамен хиннача Новкъ-ГІаьлгІайчене хиннача доккхийча толамаш.

Дерригача советски халкъашца шоашта болча аьттон духьа доапаш дах новкъостаГІ бахьан доапаш вай республике тоьхьл лоапача хана хьаьвІ хьалха латта индустри механизированни юрта боахамен, Іилмам учреждениеш а дешара заведенеш а. Біарччача 1913 шера ен хиннар миссел продукци хІанз ялхьа дийнаьхь хьаьо вай республике йолаьнна. ХІанз шин вузе, 12 юкъера специальни дешара заведенс, 470 общеобразовательни школе, кхьча дешара заведенешка деша ваГІа 360 эзар соВГІа car с республике бахача наьха йаьра кхоаьлІаГІоьла car.

Шин вузе а Іилма-тоткамга учреждешка а болх бен ба дукхха волчийн ГІаьлГІайн юкъе ГІа болаш бола 2000 гаргга Іилмам болхлой, цу дьаьхьс 30 Іилмай докторн 360 кандидатн. Хіанз республика хьалха боахаме болх бен ба дакъерга юкъера специальни образованиен йолаш бола 70 эзар соВГІа специалисташ, хІаьта царех ахаш соаГІа кхалаьх ба.

Социальни хьалаш хувцадаларо, хІамаш кхоллаш дола пиллаш чІоагІа дегІалахарца, къахьегамхошца политически бахарх хьинарг дІаГІолда гІех тІа баьккхаь. Феодализмагара капитализмага хьоачаш ювсаденнад уж, Коммунистически партеи кертТала, вежаршца доаГІа советски халкъий духовни сибат эргадьккхад, цар бинхьаьнца таланташ дегІайолаьярга новкъостаГІ даьд. Общественни сакхетан чу чІоагІьеннаГІа маркситско-ленински идеологе идейни цхьоаГІон говиашца ахотабаьб советски нах.

Наьха кердача историческе общноста кепара а советски халкъ дукхха белгалонш йолаш да:

Экономически вахар цхьатара хилар. Из белгалдоаш производствен кечалштен средствашен оттаьна доалахьен социалистически хьисапца, мехка халкъЗоаьхьа бІаргчуча цхьан комплекса хьисапе ерригюонни экономика хиларца;

Социально-классовни цхьоаГІо. Цун майан да кулгаладара лаьккхий классеца а доаладо, ахархоцнен интеллигенцеца болхлой классеца барт-цхьоаГІо хилар, дерригача къмийн народностийн социальни структурехьа, социальни группаш, социальни ГІулаклхашца диллача ергиа советски общество цхьатарра а хиннА дІаоттар;

Политически вахар цхьатара хилар. Из вІаьшГІехьдоькхе дерригача халкъ юкъера социалистически паччахьалкхе хиларо, из дегІайолаГІаьц демократически централизм чІоагІьлларо, паччахьалкхенга общественни организацешца юкъе йиаш бувзам хиларо;

Духовни вахар цхьатара хилар. Из марксистско-ленински идеологен коммунистически нравственностен, біарччаца паГІ болх ца хилаьнна, культурнаГІ ца хилаьнна, ГІулаклхашца, паччахьалкхенга общественни организацешца юкъе йиаш бувзам хиларо;

Советски халкъ—наьха керда интернациональни общность. Из марксистско-ленински идеологе коммунистически нравственностен, біарччаца паГІ болх ца хилаьнна, ГІулаклхашца, паччахьалкхенга общественни организацешца юкъе йиаш бувзам хиларо;

Дерригача къмийн, народностийн, къмийн этнически цхьоаГІо. Цар вежаршца йола барт-цхьоаГІо социалистически интернационализма ларда тІа латт;

Советски вахара хьисап хьІатара хилар. Цунна белгалбоаГ советски халкъ, из дерригача къмийн, хьалхагІа ца дІаьлхьоттадеча цун классийн къмийн, хьалхагача коллективийн къьстхьаьна наьлен вахара ГІулаклхий чулоацаьн формаш, Советски вахара хьисапе юкъе йоаГІа дерригача социально-классовни къмийн общностех йоахкан йоа прогрессивни традицеш, обычеш, быта баьшхалонаш.

Дерригача общноста біарччаца цаІ бола къмий юкъера мотт. ТІа-тІа дукхагІа, ишта мотт а хинна дІаотташ латт эрсий мотт.

Біарччаца-біарччаца шин процесс хулаш латт советски къмий народностийн метташ вахарх. Цхьаьна оагІорахьара йолаьнна метташ дІахо дегІа а ух, эргадулаш тоа а ли, вокх оагІорахьара, къамашта юкъе лелабу мотт — ишта а хинна дІаяттаГІ эрсий мотт — сиХха дІабаржаш латт. 1970 шера бахача наьха йьта переписа даннешка хьежача, эрсий къамах боацача 13 миллион гражданина шоай цаьнца мотт ба аьннад эрсий мотт ишта эрсий къамах воацаьна 112 миллион саго шоай шеллаГІа мотт ба аьннад шоаш парГІатта лебеш бола эрсий мотт, тІаннХха эрсий мотт дІаийнаГІаш 55 миллион саг хул. Хіаьта берригаш а лаьрХІача, эрсий мотт шоай ялаьл мотт е шоалаГІа наьха мотт ба аьннар 184 миллион гаргга саг ва. Цу тайнара, хийца из лебеш ба СССР-е бахьа наьха дитаьлхьх кхо дакъа. Нохч-ГІаьлгІай АССР-е, ту переписаГІа, хийца эрсий мотт лебеш хиннав 67,7 процент нохчон 71,5 процент ГІаьлгІан.

Къамаьта юкъе лебеча метто хьоачашъю лоарХІаме социальни функцеш. Цо ГІо ду советски къамаьш народносташ экономически, культурно, политически, идеологически чоагІа-ГІа хьоатадара.

Хіанзарца этапе сихьеннай общества дахара ергиагача оагІоьнта интернациональнаГІ яра процесс. Цо советски халкъ интернациональни цхьоаГІо-ГІоагІьеь ца Іеш, общественни отношеннеш ергиагача системанА влияни а ю — хІамаш ихоллаш дола низашш. Іилма, техника дегІахара, наьха хьаьхьегама ГІулаклхашца, этрадиценен обычеШтен, дезала — бытовой отношеннеиа.

Коммунистически общество хьалъеш хиларо діадеж вай мехка халкъашца цхьана хьега яха дІаяхо вІашагІтохилара, пар айхаГІа цхьана ГІулаклхаш леладелра. Цо чІоагІьеш миграцийн процессаш. Ергиагача союзнин автономни республикашца баха наьх а хІаьта иштта производственни объединеннийн лаьхьехьарца дешара заведеннийн колективашца а дукхха ГІаьлгІайн.

Нохч-ГІаьлгІай республике 40 соВГІа къамех бола пах бах. Нохчийн ГІаьлгІайн 58,5 процент ба. СССР-е бахача берригаш нохчех ГІаьлгІаьн Нохч-ГІаьлгІайчене бах 83 процент нохчийн 65,9 процент ГІаьлгІайн.

КПСС XXV съездо хьаоттадь доккхий декхараш кхоачашдеш хиларо діадеж советски халкъа интернациональни цхьоаГІо чІоагІьелла: Из цхьоаГІо вІашгІехьа йоалаьлургьяь, эргара хьалха, къахьегашца тІа-тІа интернациональни хьеташ базара наьхьаьца, национализмехьа, шовинизмехьа ихедисарашца дувзьла машар боацаш къовсам доаттабарца.

Коммунистически партеи советски халкъьон хьаденача наьхьа керриГа итогашца юкъе КПСС, XXV съезде Л. И. Брежнева цІи хьаьхкар дегІаена социалистически общество хьалъяра, советски вахара хьисап чІоагІарца, керда тайна хьаьхьеченна доаладуча тоаІмий. Уж итогаш айхха юкъаенна я наха интернациональни сакхетан чуйоссабарца, советски халкъа цхьоаГІо, наьха керда историческе общность из хиларах тарра, чІоагІьрца. Уж декхараш кхоачашдеш да хІанзарца партеен халкъан карагІдаьлларца СССР кердача Конституце тІа: «ДегІаена социалистически общество хьалъяьй СССР-е». Из — бокъонца тоаенна социалистически общественни отношеннеш а йолаш болча ергиа классаш соаьлаш слоьш гаргаьлара, дерригача къамийн народностийн юридически фактическийн нийсхо хиларца, цар вежаршца цхьана ГІулаклхаш леладара ларда тІа наьха керда историческе общность — советски халкъ — шийна чуХь хьахинна общество».

Н. КУРБАНОВ,
исторически Іилмий доктор, Грозненски механиката института профессор.

ПЛАНАШ КАРАГІДУВЛАРАШ

Социальни лостам болаш

Вай мехкан замин гІирс ба аьннад бухлаш аьттАча Байкало - Амурски машинаььхьаь. 3200 километр машинаьхьа бьлла беза, Малхболен СибарегІен ізаььаьн Восточнаьн керда территореш карарсаьрга. Программех цаІ техка «опытни кхо» а хинна дІаяттад укхаза ' аьха тІкъьь пхиъ мильйон лаьтта. ДІаьхо дергдаьрр тергкалаьа деиз нелинниий опыт лаьрхІа Іомаьр экономисташа, экологаша, социологаша.

Целинни эргалонгІ социальни итогаш таккара дешашка хьожаьн ювна социологех ишГІ юртбоахама института философе преподаватель казах Жакенов. Бикенин сон Целиногрде хьалъоттаГІийнаГІ. «Бухгощиаьа кхаьчаьа, — боьх Жакенова — доллаьча хІамал лоарХІаметІа да цу тайнара боахама эргалонаша бІарчча хьайбинча берригача советски паха а, белгалда аьлча, моттйге бахача наха а лур».

ТІкъьь пхиъ цу хьалхаГІа мара лоацаш белгалда эрсий лаьяр ухлхаь: эзарш километраш, Каспегара Алтайски лоамашка кхаччалца дІададар нух ца дайза лаьтташ. Эрий дадьла лаьтташ карадерзаде доладелча деиз 1954 шу ізаььа 538 керда совхоз — итташ эзарш гектараш овхо лаьтташ а лодаш дала доккхий паччахьалкхен боахамаш. Массеза я, хьаьшиа деиз чуе башха-дикаьа цІеиш, детсадаш, яьлеш, школаш, больницаш, магазеинаш, ГІулаклхаш ГІулаклхаш ГІулаклхаш

КПСС Нохч-ГІалгІай обкома Уилевнука решенеи хьоачаьцьеи

ЮХЬЫАЬЖЪЮ ІАЬДАЛАШ ВАЙНА ЭШАЦ

Прогрессивни вахара хьуврчашта гаьна, бусалба дийна мехкашка го баь кілаб вайнаьхьа мохк. Хіаьта бусалба ды вахаре чу а бенна дІаІоагІебенчуя тІехьаГІа боадон Іаэапа кІалъиьхьай Нохч-ГІалгІайге. Цу хьалшка тергат хала хІиттад мискача наьха вахар — шоай хьалдараштен эрчий лаьчаьхьа хьакиммаштен лоаЛ лаьтаб уж.

Из дерриг дага да дегача далаш хІиз вай Сийлахь-йокха Дьаьс, соаьга хьий кобиллей сийленца белгга а ваьхьа, воргІалІаГІа итт шерен чуснна хана. Хіаьта ду юкъа вайнаьха саина "СССР-е дахача кхьча халжьий вахаре а хинна саг цецвакхкал йолча эргалонашка хьежача цун лоарХІам кхы а лаьклу.

Хіаьта иштта тоаенна, сийдаьнна йоаь вай хаьгаьн вайчаьнна ГІаманг духьал нийсдёлча тергга доккха халахетар хул. Хіаьта вай вахар ІаьржЪу уж гІулакхдан хьаьрдара ІаЪа кертерчаьнна хьаьдыгнарг, цун хаьт хьєкам боаржабечаргара, шиІалнна тергІулакхдан хьалдувачаргара хьаьвоаГІаьн а. Дыша кертер іаттаргаьн пІаккха хиннабан халкъ хьаштий саГото еш, цар хьаьхча санна хІаьн а лехар шоай ваьтуш бо, дьаьхх, пІакломаьрг лувцача фаьлгашца баьде вах Іеха а беш, уж боацабар да. Царна доХьажа хьисаде хеч хьаьна а хІаьта цхьаьлле дагкье хІаьн а тайп-тайперча дынах тешаш хиннача наха юкъе ра доттаГІаГІ, цар вахар гІоьздІар. Халкъ эдпеш ІаьдІаьлех ГІаьвна саг, кьаьстта хьа лоарХІаш хиларах коттІоТолга е ешаш, цар бІехкча тайпара Іехабу доГІеена боа нахьа.

Хьаьмарда ваІеха масал Іаьдаьлаш хьаьлешан йоьзаш боиа саг санна Галашка гучаьвалар Кортоев ГІаЙрбина АбрахІим. Из ду а ийца кхоабаш, цун тІехдьаькхьа сий деш лелаяр из цу юртарча цхьаьболча на.ха. Хіаьта дукха ха яьлаьлехь гучадаьлар цо ший фусамдаь барайтта шу дьаьна йоІ дьуьзаьн хиннийга. ЭккьаьжьонтІийюртарча цун цІагІарча а гаргарча а наха из іІаьхезаьна, моаг из дІа а хоадаьеш, юртарча эккьаьлий шоаьтКье пІийтарча ьЬина йоаьзар. МолдаванийскийгІулакхдан Іаьнаьнаьн, цкьаьн гучаьхарча зуламхочоь а веза хьаьша вечарна доагІаьш да из.

Хьаьа-да ларХІар, боккхагІчар сий дар гьаьнара, хьайоаГІа вайнаьха сий доаГІа тРаьнцеш а. Кьаьлбеседа Кавказ ІаьзаЬ гражданскийа тІом лаьттаьна хана деникинцех хьуьлалаьуш хиннна большевикан-ленинцин Серго, Орджоникидзе, Яков Бутьрин, Николай Гикало, цун кха кхьбарашо, шоай тІехььара сискала чІеІаГІ дІаЛуш, беза хьаьшІ баь боча лелабаьнг поэчаьнен гІалгІашен. Нохчеш гІалгІаеха боча кІайбарадІийй генералаш З. Алиева С. Мальсагоин цу юкъа вайнаьхь юрташка баха бусаьвар хиннабаш шоаьнца дикка чІоаГІІаьх ха ца хІича. Сийлахь-йокха Октябрьскин социалистическа революци хиннаьчу тІехьаГІа эгарга хьалла кортмуьжален, ІаргІатон чам бакьккача халкъ классоен сахетем сомадар дар ях.

Цуа тІехьаГІа дукха шераш ІаьнкаД, деГІаенача социализма хьалашка дахача вай вахар, наьха сакхетам ІаьЬмате НоьхеГІа эргабьаьнчуя тІехьаГІа мишта лаРХІа доаГІа кхеранне зуламхо-хина Гаэнеи Ьамад Чемулъра бакаеча наха массеен цу хьалца тІа а ийца лелаьеш хиннинга, хІаьз а тІехьаГІа дер дайнараш, базархой, къуй, эуламхой тІаийбеш а гаргара ба эьле цар галаккха ІоргІарчаш а вайна хьаьжьо. Из мачаьна в а хайна, депутаташ а бабха, мишлеца цунна тІадахар тхо. Ший лоГамагІа кІай со, аьхна мукІарах дир тхоГа Кавбана, тІаккха хьоачагІа хиларг из йигачар ков.

Баьхьа, шу кІирд дьаьнчаьуш тІехьаГІа прокуратуре а яха, соиязгІа йоДаьь йигаьр, тІо де сона, аьбна заявленн вай но. Из йигга хиннача Цечоев Мохьмада Бакьвуьлина дош хІаьнг следственни органашца кьоьсетаьеш да, хІаьта Елоєева Кавбан шоай аьБ кІаГІа ю.

Иштта, хьанон дукььлоотта низ дІа да кхачаьрг корта ца хиларг бахьан доаьш эгарга хьалца ше а, дай-ноанойн а, паччаьхьаьлен органашца а хала ча хьала тІе уаттаьр цхьаьболча кхаьнаьх. Цу тайпара тІоьжа кхаьнаьхьа боьхьонан іотеІаьгІа нийсурдаьлар вайнаьха бетте хьаьлсаьга йоьзнийбен доЛа гІулакхеш дахаш дешаре. Болаш да вайна юкъе хьаьсаьта мАІ са.ьеаьла дІаГІа іаьхьа, наьхьа прявьаьчна шийна уллув хиЛа боьхо ца лурам, мАІаьна сагО шІаГІа ю хьаькар, хий дар, хьаьбоЛа кхьаьхо ер, боьхаьна наха туш ший бер хьаьстар, из марЛа доаЛар-аьь доарХІаьш бадар. Цигара хьаьдоаГІа аьЬна хет сона тІаккхийте аьрзечо кІоригг йоДаеш санна, мехкарий улаБар Іаьлал ТІаьнз а дахаш хиларг.

Хіаьта уж а, дукька кхьЛола а вай таьхьа юкъЬаьржъю ГІулаккаш кьаьмаи да аьнна дІаІоаГІабар а тахан ьаьжьаьрсаьре гІертар а вайна качбелла бусалба дьи цун тІехьа латтарашен би.

Хіаьта урдув далар-шар кьаьмаи Іаьлал да яхарш а пийсду. Саг ер-яхар урдоица дувзаш да тахан вайца бакарех дикка дакъа, дукхагІчаьн а ваьлаьккхьаьш, дада а. Хіаьта цун боарам цкьаьа геттара ларкха з хул.

С. Шамилева, ше доаЛаьЛьта пуснаьна Ленайца, кхьь шера болх бе бийзар саг йоаЛаеш гаргарча нахагара дьаьккха дечкар Іаттаьккар.

Нийса ларХІа даГІаш саг йоаЛиеаГ гаргарча нахагара ЬаьхаГІа ГІулаккаш ачча гулдеш хиларг а. (3—5 эзар сомагА дІаькхочаш). Цунца цьаьна шоаш а гаргарча ер а Іаьзле ТІе ЬаьхаГІа. Хіаьта болаш ба. дукхха гаргара-нах тІа а хьийде, дІаьхха гаргара из нонагІа гулдар дуьхьа йетий кхуьлаш бирш а. Иштта, хьа райоонеча У. Оздоева ахоаза саг йоаЛаьЛ, бакъда парех цкьаьккха цунца яхаьш-м ер, хІаьнз йиьлагІІаьр лоЛаш ва из.

Вай мехка бахана дукькхача кьаьмий а, цу дьаьхе нохч-ГІалгІай кьалхьа а маьрс йодачон, саг йоаЛечеен совгІаташ телаш Іаьлал да. Из-саг сий дар-санна, на хІама ларХІа доагІа, хІаьта ахча далар сона декхар дІаьлар-санна хет, Цудуьзьа, сога сьаьстаьна, совгІат а ца эиаш а да из ГІулакх.

Ислам Нохч-ГІалгІайене ЧІоаГІдаьлалца болча хана вайнаьна юкъе чІоаГІа сий деш хиннай аьхкарг. Хіаьта хІаьна ХІеЗиге баьн цар боагІаш бола доарХІам бу. Цунна ГІулакха гешаш бола лард. хьайнр. СовгІаташ Ьаьнаьнаьн

ЭСТОНСКИ ССР. Бахача наха тІулаях делга тоадар — из дехтар масса яха теркама юкъмоттиг лоаттаду Таллинск торговле. Шен партийн организаце, дирекце, ерригача коллективо. Тика чу хьайиллай кхы тІа наха тІулаях деш йолча отдел. Цун болглоша новкостан ду шархошта товар хьахаржа, керда бытовн машиняш, йоцаш дІахьоха, стандартин йоацуьра размерагІа бІаргьахьтІа заказаш ДІайІийр. Цунах дехаргІа торговле. ШІен автомашинаца ІаькхуьХ йоккха гаБританиан йолча товараш: холодильникаш, телевизоршаш, барзкъаьл дутта машиняш.

ТІулаях делга тоадара новкъостал ду иштта экспертий совето а. Цун членаца бІаргалоьх торговля предприяте ерригача 38-секце балхаца, дуккагІбоьча продавеций балха оьмо Іомаю, из ДІайовзийг, белгалдоьхуьйцаьрашш. Бутт чаьнбоьлаш совета балха итогаш хьалтох лаьрхІаьча стенда тІа.

Таллински торговле ШІагІа боьхк беш я мастерства школа. ШІий бокхаагІбоьлча коллективан-хІама. Іомаду прилавка къонача болклоша. ХІара шера профессеГІа дикагІаьр къоастевен конкурсаш ю. Уж еррига мероприятеен чакхйоахача партийн организацена новкъостал ду торговле. ШІен кьаьхалаьтта болхлой чуйоІаьча палкъа тІаьхьожийна группо.

Дика толамаш дахьад торговле ШІен коллективо юбилейн шера социалистически деттарашш кхочушдеча а. Товарооборот 99 миллион сом совнГІа я, планал совнГІа махьала дахьад 2,4 миллион сом товаваш.

Торговли дикагІа вІашІечхьаькхера эдаме чу хьаьлй шолг телецентр. Управлене пулта хьалхаька вагІІаьс а администратор секией балхаг хьеж, наха тІулаях дара дахьаьрн кхочамбоьдарш белгалду.

СУРТАШ ТІА: 1) воккхагІ-воьла администратор Тийа Кулдамгина халкъ тІаьхьожийна группа член электрик Ераков Виктори Таллински торговле ШІен телецентре.

2) шархошта безаме тІулаях ду совГІатийн сувенирийн секце продавец Клименко.

В. РУДЬКО сурташ.
ТАСС фотохроника.

Сержень-Юртарча юкъерча...

Районе дикагІчарех лоархІаш я Сержень-Юртарча юкъера школа. Уьх массеца цера вІашІта дешарах кхетар бІаь процент йолаш хьайоагІа ду школа баттайна йоца хьехархо коллективна.

Хьалхаттаргаш хьокхачена эггара хьалха цІи йоьккх уьхха а къонача педагога историн обществоведенен хьехархо Муртта Магомед Заурбекович. Из таиаш а яц: шиг балха я Іоагіа мутІаьхьа ва из, боарн боаннаш дуьхьа деза цун бераш. Цун хІара урок из бераш довза кердадаран да.

— Иштта хоастаг воагІа математика хьехархо Ачараев Ибрагим Цинцинович а, — йоьх школа директора Данильченко-Магомадова Вера Михайловнас. — Нохч-ГІалгІай пачахьалкхен университет чІахьаьккха волча цо КІоарга уйла ешаш, доагІар диззаьхьаш, ламан а кердалар лоцаш бу боьх. Цо вІашІехьаьккха математика кабинет районе дикагІчарех лоархІеш я. Уьхаза кодоскон, днепроекторан, кинопроектор, эмпиаьскон, магнитофон, иштта кхьйола дешар хьехара технически средташ я.

Дешархошта чІоагІа безаш а

ГІУЛАКХ ДЕЗАДЕННАРАШ

Вай городе телевизор йоаьшш даьле таиаш я, бакъда телевизор тоже, е вІашІаьнйыккха хоа хьагуьле ховш воьлу дешархо-м нагтахьа мара нийсаьш. ХІаьта гроэненски № 5 йолча юкъера школе цу тайпара йоца дешархой болаш ба, школьнь предметаташ юкъе радиотехникиа урок еце а. Из гІулакх, бераша атта Іомадаьзар, ха йийзар цунна.

«Промэлектроника», СПКБ опытни завода къона инженер Санкун Владимир цкъа ший новкъост № 5 йолча школа физика хьехархо волча вера. Лакхерча классай дешархой радиоприемника деталаш Іомаьш бар. Къона инженер раьза хІара бераш радиоГІулакх даьсаш хилара. Школе радиотехнический кружок хьаелла могадар цо. Из хьаллицаьр школа директе а. Кружок болх бе йолаДлар. Старостала хержар комсомольскин организацене секретарь Кузенков Геннадий.

Цу хана деиз шиг цу дьмнаьл. ХІаьта кружоке дакъа ло наш шийтта кІаьнк ва. Царна лаьрхІа кабинет а дьхьоа-ставай школе. Эггара хьалха схемаш еша Іомабелар кІаьнкаш. Тешьсонана телевизорех цІенъяр хьа я ва берий беша совГІата елар дар.

Санкун Владимира ший къона доттагІий «Радио» яхча журналашца, «Радиоезарий справочникаца», «Радиоезачоа ГІонна» яхача пособешца Іалашбу. Цу гІулакхо берашца схемаш еша а книжкаех пайда эца а Іомабу.

Кружока доакъашхоша Тирновой Саиас гуьлъий радиоприемника питане блок, Ткаченко Юрас — диодаца болх бу детекторин приемник. ХІинц хІоаьнех цхьаберашца проигрыватель е болабеннаб, вожаш боьсбола музыкальни установка гуьлъеш ба. БоккхагІчарел тІехьаьвисан эггара ЗІамагІа воьа 4-ца класса дешархо Колосовский Глеб а. Цо бІаьнна-га кхаччалца дагардеш йоца машина кийчъьлг.

Цу берашца шоай дега деза ГІулакх корадьза. Цудуьхьа шоай мукъа мел йоца за цунна ДІалу цар.

М. ГАДАЕВ.

УЛИЦА ТІА ГІОЛЛА ЛЕЛ РОБОТ

Еревана ІхьаьІ улицаГІа дІаболха ГІашлой чоагІІа цецбалъ-лар цхьаьн ІценошкаГа хьаара а яьина, юкъ-юкъе лелауьн ламинар а йолаш ах мотт лаьраьн робот улицаГІа, болчаха дуккхача наха юкъе а яьина ДІайолаелча. Цу «электрически сагаХ», «Малыш» аьина цІи тиллай Армене столица пионерий Дворца инженерин кружоке дешаш деха из хьаьвча школьнашца.

Робот Москве СССР халкъа боахама карагІдаьнчарий Выставке ДІахьоккхаш хиннад. ХІаьта цига нуьна а доцо медаль а еннай. ХІинц республика тайп-тайнарча городашкарчен юрташкарчен школьнашца хьаьвча изделей выставке дуккхача хьаьжа ю экспонаташа цхьаьн хьаьчоькаш я ю. Уьхаза я иштта радиоца управлеин еш болх беш йолча лунохода модель, гІа боаьхьаьн йоца экскаваторан, тайп-тайнара конструкцеш йоца машиншаш.

Армене просвещене министерства чІоагІа теркам беш леладу школьникашца инженернин конструкторхьан гоазалаш Іомаелга. Юкъера деладу заведенешка болх беш я 15 эзар бер нудоагІаш йоца кІоьнца техникий 700 секци. Дуккхача городашкарчен юрташкарчен кагирой организацешка хьаийийлай къонача конструкторий станцеш. ХургІолча нижнеерашта обществене ешаьле хьехаш ба йоьхьа гоазал йоца специалисташ. Цьхьна говзанчий балхаш кастката ерригеоьшнин дуненаьр кхьаьнца юкъерчен выставкашца хьаьхьоккхаш хуьт. ТІехьхьарча ихьаь шера 100 сонгІа армянски школьникаш цар лауреаташ хиннаб.

ГУКАСЯН Лорис,
АПН корреспондент.
Ереван.

КЪА А ХЬЕГ СА А ЛО!

ДІадахача шера «Красный молот» завода болат лоаладеча участка коллективо социалистически яьлье нйсаьза хьалхара мотт ваьккхай. Участкера дуькагІбоьла болхлой ІаІаьлле кагарча шера иоллагІча ах шера чотагІа къаьхьеташ ба. Иштта, формовщик Семенов Анатолий уьх деношца октябрь беттА чотагІа болх бе волаеннаьш.

Ях лелаяра гІулакх ВІашІтІехьоаькхаш санна корта бо-ладеннаьш. Цо ІаІаьлле ваьнна-ра, инженерийн - техническин болхлой юкъеозара, хьехачийн гІулакх доаржаьдара, болхлошта къаьхьегама а салоІамз а диклассай дешархошта Р. Идрисов, Ал. З. Ялядженевас, П. Чамаева, Д. Рялуева, С. Харинова, иштта кхччар а йоззоиша бувзам лоаттабу; Венгре, Германе, иштта вай Дьаьхен тайп-тайнарча республикашка, краькшкен областашшен багача шоай нийсархошца.

Йоакъо ю школе дешархошта гІа Чечен патриотически яхетам балара балха а. Уьхаза чаккдоаь «Зарница» яха тІема-патриотически ІоаьзаР, Сайлаьхьбоккхача Дай-мехка тІема доаькъашхошца С.-М. Байбатировца, А. Астамировца, Х.-М. Лжабировца, М. Гайсуржаена, Ц. Хьадоевца, Ш. Мусаевца, иштта кхьбарашца я вІашІагІехетараш. Массаза боккхача безамца лаДуьгІ дешархошца ветеранийн дуьнцарашкА.

Шекхха а саготлаш школа дешархой. Дукха да цар даьр а де дезар а. Цар арахеп предметни ценгаеташ, чаккйоьх сайренаш, дешарг конференеш, иштта кхийола сакъердаьнеш, иштта кхийола сакъердаьнеш мероприятеен.

Лоацца ваьна, школьн ваьхар сакъердаме да Сержень-Юртарча юкъерча школе.

А. БАРЗАНУКАЕВ.

Тахани кхоанеи хургда

28-ца ЯНВАРЕ

В. И. Ленина цІерагІа культура Дворец. 10.00. «Къона ленинхо» цІи йолча клуба «Къаьхьегаьна гвардегара эца масала яха занятий. 17.00. Болх бен хургьа «Кругозор» яха кинолуб. 18.00. Кагирхой салаІара сайре.

Химкий культура Дворец. 15.00. «Романтик» яхача кинолубе — «Юхьег дІайолаьрашш бар уж» яха беседа. 17.00. Духовой оркестро дІалоьк советски маршаш. 18.00. «Вай кІира» радиожурнал. «Вахарг социалистически хьисап — советски общественна карагІаьлина дакхха хІама» яха тема.

Н. К. Крупскийн цІерагІа культура Дворец. 13.00. «Хозячуьл дуне тІа» — хьелетарий университет. «Художникийн-середвижникий» творчество. «Третьяковски галерея» яха кинофильм. 19.30. Кагирхой салаІара сайре.

Пролетбата цІерагІа культура ЦІа. 10.00. Болх бен хургьа ловзара автоматаш. 15.00. «Чебурашка» яхача берий кинотеатре кинофильм. 17.00. «Орбита» яха кинолекторий. Дуьнен хьалхьаьта юкъерча хьалех йоца лекци.

29-ца ЯНВАРЕ

В. И. Ленина цІерагІа культура Дворец. 13.00. «Кругозор» яхача кинолубе «ГАИ боьхьонаш — хьа боьхьонаш» яха занятий. 18.00. Кагирхой салаІара сайре. 11.00 — 17.00. Болх бен хургьа ловзара автоматаш.

Химкий культура Дворец. 10.00. Берий поликлиникеРча участкон лорваца доьг берий вІашІгІехетар. 10.30. «Къонгаш иза болашш майра хургболашш хьалхлургболашш» яха беседа. 11.00. «Хьа учебника мугІара тІехьа» яха кинофестиваль. 14.00. Спортивни дневник. 17.00. «Илеша хІама хьалхолла а аха а гІо ду вайна» — концерт. 18.00. Халкъа академически хора йийлла занятий.

Н. К. Крупскийн цІерагІа культура Дворец. 10.00. Болх бен хургда «Къона ленинхо» яха берий кинотеатр. 14.00. «Спорт хьа вахарг» яха беседен спортивни викторинен. 19.00. Кагирхой салаІара сайре.

Пролетбата цІерагІа культура ЦІа. 10.00. Болх бен хургьа ловзара автоматаш. 10.00. «Чебурашка» яха берий кинотеатр. 17.00. «Орбита» яха-ча кинолекторера арГІанара вІашІагІехетар.

Доазол дехьар

«Китайски пенал» чухьнахьа

НАХ БОАБЕЧЕИ ЛУВЦАШ ЧУБЕХКАЧЕИ ХЬАЛ ТІА

Китае партийнин пачахьалхенан органашца ДІахо чистка еш латт. Городашка пенех хьалдетт «контрреволюционерашта» таІазар даьл яхаш. Хоам беш дола дуккха газеташ — «ДІадьзьбе». Критика еш йоца митингаш чакхььлиначуьл тІехьаГІа цу нана тоиаш техай аьле хоам бу газеташа.

Белгалде доагІа тІехьаьра 11 шера, вешта аьлча 1966 шера августе беттА деиз — «культурин революцин» болаьдена, деиз цу тайпара партеи пачахьалхенен цхьаболча деятелашца Іаэан тІулоаттаьдела сеца хІ ца хиннилга. Уж тІулакхаш йохьаьнца леладора Лю Шао-цин Дэн Сяо-пинен группировкашта дуьхьала кьоьсам лоаттабу яхаш, Таккха — КНР оборона министр хиннача Линь Биой хоьа а Дэн Сяо-пинен оагІув хьалловнаРашца. ХІинца хІаназара кампаний аьлийнц бохкка ганнаьрашца. ХІинца хІаназара кампаний дІахьу «Вийне банда» туьлинг болдо цунна чІечьа баРаш гучабхарга лозунгагІа.

Цу тайпара партийнин пачахьалхенен органашца ю чистка еш хІара кампаний чакхйоаьккхача хана пекински кулгалхоех йолча йоьхьаьча группировкашца законагІа доаьнаш, наха чоагІІа Іаэан тІаЛоаттаьдеш деь бІеха тІулакхаш гучалоахар.

Иштта да дукха та йоьшшин хиннА тІулокх а. Ноябрь бутт чакхьоаьлаш Лянин яхача пионеран (Кьилбаседе-Малхболен Китай) радиостанце хоам бир городе Шэньяне хиннача провинце доаьлера учреждеией болхлой собране хьаькьеьЛа. Цига дийлаш «вийне банда» оагІув хьаьлловнаРаша провинце кулгалхоех болча болклоша дьаьнТаІаьрах. Иштта КПК провинциальни Комитета военни совета председателе заместитель Чжан Чжи «Іаьлаьла дуьхьала» хиннав аьина бехке а вьаь дуккхаза бийтачуьл тІехьаГІа катоРийн баьхьий ду вахийтаь. КПК провинциальни комитета секретарь хиннА Вин Лян лухха бийтачуьл тІехьаГІа хІинц а да верзин большие ва. ЦІхьа шу совГІа хІ я кьаьнара кадрови болхло Хо Ци-чжан «вийне банда» тІехьаБарашш бийттачуьл тІехьаГІа больнице улла. Лийца чу а бехка боабаьб общественни «КрамЗлен Цзиньяни» управлене начальник хиннА Ли Вэнь-бин цу управлене кадрай отделе начальник Лю Линь. Масала, Ли Вэньбин-м «лоткъ» эцаЧа хана гІажамаш бийтта вийнан.

ХІаьз ужх сахьаР Кнтае судаш машта ю Пекиио вІалла хьоьха а дац. Бакъда кьаьта ховш да цаІ — ездаьла пачахьалхЕен законагІа. уж еш йоацилга, хІана аьлча хІаьз Китае уж доацилдаь. 1975 шера январ беттА ТІемйаьна КНР кердача конституцеГІа кхьмсттел мехкара прокуратура а ДІаьлкхай, цун функцеш общественни кхеразилен органашца дІаеснай. Бакъда судаш «критика собранишка» Китае-ан-н, уж хьл яхаш хоммаш я ду. Иштта, масала, Хубэй яхача провинце тоиаш техай кулгалдеча деятелий группана. Цу хьаькьеьЛа дийлаш город Уханерча — провинце административни центрера, радиостанце передача йоЛаш. Городе провинциальни керда лидерашца юкъе а болаш митинг гуЛьЛь хиннай ІаьнхарИа пекински решимца политически мостагІий «бообаь дІабахарА» хьаькъеьЛа доц дуьнце. ЛюЛда яхача городе а (Кьилбаседа-Малхболен Китай) лаьца чувеллав КПК городской Комитета кулгалдо хиннА Ли-Лян Дэ-пай. Цу тайпара хоамаш ух Сычуань, Чжэцзян, иштта Китае кьаьчА провинцешкАра а. ІаьлаЛ бе долла ІГерташ Китае каст-каста террореи ІаЗапен кампанеш а еш йоаттабу кьоьрен мехка чурча политически вахара норма а хиннА дІаьттаб. Из кьоьчеьн тахан а латташ бе режим чІоагІа йоаьцилга хьа а хьоккаш. Китай пропаганда органаша бакъду «вийне банда» йоьаь ялле а ХІаьзарча пекински кулгалдой мостагІашца митингашца ю йола дуьхьале лаьЛлуш йоацилга. ДІаьзо цоай подпольни болх беш ба уж, хьайдаГІа совешаеш а еш, Пекина кулгалхошта дуьхьала листовкаш ара а йоаьшш. Шеко йоацаш да уж дерригаш бахьан долаш ІаьдаЛо ах боабеттеи дувнилгеи чІоагІдерГилар а масса саг вийнах ха аьш йоацаш кхы тІа а дуьхьа ах боабергхилар а.

М. АЛЕКСЕЕВ.
(АПН).

Амурски область. Новотындински поселок, «Ударник» яхача культура ЦІенна юхьк.
Г. КАЛАЧЬЯНА сурт. ТАСС фотохроника.

ТЕЛЕВИЛЕНИ

28 январь
I ПРОГРАММА

8.00 — «Хьа». Информационни программа. 8.35 — Іуйранаьр гимнастика. 8.50 — «Говза кулгаш». 9.20 — «Дай-молодец, молодец!». Передача юкъе дикъа ловзаш ца Социалистически Къаьхьаьна Турпал РСФСР заслуженен артист Р. М. Кесинов. 9.50 — «Іуйранаьр почта» яха музыкальни передача. 10.20 — «Керам боьдаш дІа-яха лелаьр». Телевизионгай тахтаьрата жоп ду СССР чурА гІулакхий Министерства ГАИ управлене начальника, полковник-майор - лейтенанта В. В. Лукьянова. 10.50 — «Мулешшен пистолеташ». Мексика киноаьнна. 11.15 — «Хьалха вахарг». 11.30 — «ЦІи, хий, яласта турбин». Художественни фильм. ДІадодаьдуш кьаьнаьс ду РСФСР халкъ артистца В. М. Леонтьевас. 13.15 — «Пикник». Іаьмаш - популярни программа. 14.00 — «ДІайаьна хІамай дуьнен тІа». 15.00 — Хьехаьх йоца СССР чемпионат, ЦСКА — «Спартак» (Москва) Ленина цІерагІа Центральни стадиона спорта Дворецера трансляци. Перерывах — «Спортлото тиражаш. 17.15 — «Саг, Лаьтта. Всемирни. Передача ХІаьхьу Советски Союза шовха Турпала, СССР летчика - космонавта В. И. Севастьянова. 18.00 — Кердадаьрна. 18.15 — Музыкальнай программа. «Дийна Степа-машиниерх». «Рекс»-ІаьлгІаьвоьккар». 18.45 — «Ийо тІехьа». «Аратьра политика» яха кхоьллина ДІаьхьа. Передача ДІаьхьу политический керда лидерашца. 19.30 — А. Гаазуьров. «Районолаьн» яхача балата йоьаь. ДІаьлоьк Московски начальникаьхьа симфонический оркестро. Дирижер — СССР халкъа артиста В. Дударовас. 19.45 — «Детский Эскиз» 60 шу дуьнен». «ЦІе майда». Художественни фильм, I-ца серия. 21.00 — «Хьа». Информационни программа. 21.30 — Киноаьнна. 23.05 — «Идеи доаг». Шарль Азнавурас (Франци). Передача йиственна — кердадаьрна.

II ПРОГРАММА

14.10—«Йраьс ГІайренан». Фильм-концерт. 14.45 — Автор А. Пушкин. Лермонтов цІерагІа драматический театра «Вокха саг Багдасар» яха спектакль.

29 январь
I ПРОГРАММА

8.00 — «Хьа». Информационни программа. 8.35 — «Зарнаьл е ІІІонгаьт». 9.00 — Белорусски кинофильм. Производственнаьра концерт. Минскерга передача. 9.30 — «Гурчаг бетта сахьаР». 10.00 — «Советски Союза гІулаьх лелаьр». Передача Ходжин Ф. СССР Советски министра заместитель, ТІема-Фонда фондера Керстера председатель. Советски Союза Турпал, Советски Союза Флота адмирал С. Г. Горшковас. 11.00 — Берашца яьлла фильм. «Ши доттагІаьр». Художественни фильм. 12.10 — «Самоучьле могаш». 12.30 — «Іуйранаьр сахьаР». 13.30 — «Музыкальни дискотека». 14.00 — А. С. Пушкин. Пушкин цІерагІен Ленинградски Пачахьалхенан академически театра «Зьаьмча трагедиа» яха фильм - спектакль. 16.05 — ДІаьлоькаьр деш хьаьбоГІаьн пирковой артистий дуьхьал доаьчА «Ала-Бела бабрен» яхача телевизионни документальни фильмна премьера. 16.45 — «Дуьнен хьалхьаьна ваььарг ваьнарна». 17.15 — Я. Акутагавий орнеотранцарна, виолончелеиа лоаьа. Концерт. (Москва). Клочкачу М. Хоммера а Центральни телевиденен Ерригсоюзни радиоен симфонически оркестро я. Дирижер — М. Шостакович. 17.35 — «Шаьрчаьрга яха мультфильм». 18.00 — Кердадаьрна. 18.15 — Лирически илдеп концерт. 19.40 — «Кинокъьлбаьрш каьр». 19.40 — Доаьлоьдаьрга хьаьлий «Іаьргаьна Советски Союз». 19.50 — Советски Эскаре 60 шу дизарга. «ЦІе майда». Художественни фильм. Ш-ца серия. 21.00 — «Хьа». Информационни программа. 21.30 — Боьхкъ Ваьрг ваьнарна. Дуьнен ваьнарна. СССР сборн — США сборн. Ленина цІерагІен Центральни стадиона спорта Дворецера передача. Янстьевьца — кердадаьрна.

II ПРОГРАММА

16.10 — Берашца доаьа мультфильмс. 16.20 — ХУГ-ца областной комсомольски конференцца делегаташ доаьна концерт. 17.00 — «Телевизионни хьаьшш цІа». 17.45 — «Голосевски хьу». Телевизионни фильм-спектакль.

РАДИО

28 январь

6.30 — «Доькьаьрех кхоп беш найда ловзар». Радиоспектакль радиопередача (ноччий меттала). 6.45 — Хоммаш. 7.10 — Республикански газетий обзор. 8.25 — «Кьаьнаьс ца ІІІ.30 — «Сатаьрчеьн таьлГе тІа». 15.00— Дагестански радио хьаьжа инструментальни оркестра концерт. 15.40 — «Литературин Нохч ю». Ваьнарчеь» (ГІалгІай меттала). 16.00 — «Кавказа ГІийре» яха радиожурнал. 18.30 — Самодеятельни талантий радиоклуб (ноччий меттала).

29 январь

7.10 — Республикански газетий обзор. 7.25 — Хоммаш. 8.25 — «Шоана дукха еза аьнарш». 12.15— «Хьаьх ялаьлаьн» яха литературно - музыкальни композиция (ноччий меттала). 15.15 — «ЦІе сийдаьн». Пионерштеен дешдохьитен йоца передача. (ГІалгІай меттала). 15.45 — «Кхетаьна ешарий кхеьра хьаьжьеьла профетехучилищий мастерштеен хьехаьрчаьрга». 16.00 — КІоранДийнаьхьара аьнарий программа. 18.30 — «Школьни тарбогг яха радиожурнал. Ваьнарна. «Иленда доттагІаьр дарашта доаьа концерт» (ноччий меттала).

Хьалхмаьлла

Тахан республике ГІоллеи Грознен морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш малхболаьлара секунде 0—5 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике —2 +3, Грозне 0 +2 градус йолаш хилеи ларлу.

Кхоллеи ломмеи морхаш а йолаш, цхьацаЙолча хана лоа а ледкаш, тайп-тайнарча оагІонаШкалгара секунде 3—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилеи фегара температура биЙсина — 2—7, дийнаьх —3 +2 градус йолаш хилеи ларлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-ГІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехьтокхама секретаре — 3-34-38; партийни вахарен культурай отделий — 3-61-46; промышленности отдела — 3-42-30; юрта бохха ма отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-я этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора, — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отдела партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

С-05033. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул Маяковского, 92. Заказ № 613.